

La caça: de la supervivència a la realitat actual

Presentació

Aquest treball reflecteix la motivació i afició que tinc pel món de la caça, que m'han estat transmeses pel meu pare. El fet d'haver triat aquest tema i no un altre ha estat per la curiositat de saber què hi havia darrere el fet d'aixecar-se a les 7 del matí per anar, per exemple, a la batuda del porc senglar. Per concretar més, conèixer què hi ha més enllà de la pròpia experiència. Quants animals es poden caçar a Espanya? Quants diners mou aquesta activitat? Realment la caça és beneficiosa? Estem perjudicant els hàbitats i les espècies? Aquestes són algunes de les moltes preguntes que em vaig formular a l'hora de triar aquesta temàtica.

També em vaig adonar que molts dels caçadors tenen un desconeixement important del que representa l'activitat cinegètica. Per això vaig creure necessari aprofundir en aquest tema, per actuar des del coneixement i des de la responsabilitat que suposa el fet de contribuir a mantenir la biodiversitat al nostre territori.

El treball de recerca vol ser una anàlisi de tot allò que he considerat rellevant del sector i de l'activitat cinegètica per poder extreure conclusions i veure l'impacte que té en el nostre país.

Els objectius principals que es planteja resoldre aquest treball de recerca són els següents: estudiar l'evolució de l'activitat cinegètica al llarg dels anys per veure les

diferències entre els orígens de l'ésser humà i l'actualitat; fer un estudi de la situació actual a la península Ibèrica, analitzant els diferents tipus de caça existents, en quins terrenys cinegètics es practica, les espècies permeses, les llicències emeses durant els últims anys, com es gestiona tota l'activitat cinegètica i l'impacte econòmic que genera, per extreure conclusions; estudiar el que pensen les persones sobre la caça i conèixer el grau de sensibilitat de la societat sobre aquest tema; conèixer els aspectes positius i negatius de la caça analitzant els beneficis que pot aportar i els efectes secundaris que comporta, i veure quines millores es poden aplicar al món de la caça.

Metodologia

En aquest treball de recerca s'han utilitzat diferents recursos per desenvolupar-lo. El principal mètode utilitzat ha estat la recerca d'informació a Internet, on s'ha trobat la majoria de dades necessàries per al treball. En algun cas específic ha estat necessari posar-se en contacte amb la Federació Catalana de Caça i amb la Seu Territorial de Tarragona del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya, les quals han recomanat pàgines web on obtenir dades. També s'ha utilitzat bibliografia recent de l'evolució de la caça, la situació actual i les perspectives de futur, estudis actuals sobre el món de la caça i eines d'anàlisi.

En primer lloc, s'ha fet un estudi del que significa l'activitat cinegètica i dels orígens de la caça per entendre els canvis que ha sofert i les necessitats actuals, així com el marc normatiu actual i els tipus de caça que estan permeses. Per altra banda, la gestió de l'activitat cinegètica és el motor que ha de portar a un aprofitament sostenible dels recursos naturals, per això s'ha estudiat el seu funcionament, amb les mesures que es porten a terme i que permeten avaluar la situació actual, a l'apartat de resultats i conclusions. També s'ha fet recerca de possibles estudis relacionats amb la caça per tal d'obtenir dades que permetin la reflexió i, alhora, que serveixin per contrastar alguns dels resultats obtinguts en aquest treball.

A partir de tot el recull de les dades, s'ha fet un estudi per veure com es desenvolupa la caça a la península Ibèrica, quins terrenys són considerats cinegètics, quines espècies es cacen, fins a quin nivell esportiu arriba el món de la caça, quin paper hi té la dona, quin volum d'activitat hi ha i quin impacte genera la caça sobre l'economia mitjançant el capital que s'obté de llicències, àrees privades de caça, etc., com s'està gestionant l'activitat cinegètica i les seves conseqüències, etc. Alhora, s'aprofundeix en aspectes que poden considerar-se beneficis i utilitats que aporta la caça, així com en els perills i efectes negatius, i es posa el sector cinegètic en estudi mitjançant una anàlisi DAFO.

Per a la investigació a Internet s'ha donat preferència a les fonts d'informació oficials i/o relacionades amb associacions del món de la caça perquè els resultats obtinguts siguin més fiables.

Una part important del treball es basa en la realització d'una sèrie d'enquestes a persones familiaritzades i no amb la caça. Això ha permès estudiar el coneixement que es té sobre la caça i d'aquesta manera demostrar la conscienciació que hi ha sobre aquest tema en la societat actual, analitzant aspectes tan bàsics com si la caça es considera una pràctica necessària o si es pot considerar un esport, o altres aspectes més concrets com la transmissió de la caça de generació en generació i un petit estudi de com es manifesten els caçadors respecte al sistema actual.

Resultats

L'activitat cinegètica és molt diferent a la caça de subsistència, en la qual se segueix un ordre natural per aconseguir un recurs alimentari; per això, són molt necessàries una regulació i una gestió adequades perquè aquesta pràctica no causi danys mediambientals i es mantingui la biodiversitat. En l'estudi de la història de la caça s'ha vist com al llarg de la història hi ha moments en què l'activitat cinegètica no va tenir cap control, i com després es van introduir normatives i formes de mantenir una sostenibilitat de l'activitat cinegètica.

Respecte a la legislació existent, es veu com hi ha un marc legal diferent en cada comunitat autònoma, en tenir delegades les competències en aquesta matèria. Això suposa l'existència de normes diferents en funció de la zona on es caça i, per tant, de regulacions que són més permissives i d'altres que són més respectuoses amb el medi ambient. Possiblement caldria unificar la legislació o marcar uns criteris bàsics de sostenibilitat que no puguin ser infringits en cap dels territoris de caça d'Espanya per evitar, per exemple, una explotació excessiva d'algunes zones cinegètiques. També cal prendre més mesures legislatives per evitar accidents i perquè l'activitat de la caça sigui compatible amb l'ús dels espais naturals per altres col·lectius.

Amb l'estudi dels terrenys cinegètics, de les espècies de caça i de les llicències registrades, es conclou que Espanya disposa d'una activitat cinegètica molt rellevant per la biodiversitat existent al territori, de les més grans d'Europa. Els terrenys cinegètics ocupen més del 80 % de la superfície total, segon les dades del 2012, amb pràcticament un milió de llicències de caça. Per altra banda, la repercussió econòmica estimada del sector de la caça és de més de 3.600 milions d'euros, l'any 2012, amb uns 30.000 llocs de treball directes i uns altres 30.000 d'indirectes.

A partir d'aquestes dades cal fer una reflexió, i és que la generació de beneficis econòmics provinents de la caça poden intensificar aquesta activitat fora dels límits sostenibles, i això que pot acabar perjudicant el medi ambient.

Dins del món de la caça, la dona hi té un paper poc rellevant, una situació que va en consonància amb la discriminació que ha patit al llarg de la història. De fet, en l'entrevista s'ha conclòs que hi ha menys dones que estiguin familiaritzades amb aquest món.

Per altra banda, la gestió cinegètica s'ha intensificat ja que s'estan produint moltes repoblacions i alliberaments per incrementar les poblacions de les espècies de caça, mitjançant la cria en granges, i per mantenir així el nivell d'activitat en llocs on no hi ha prou exemplars de forma natural. Això s'ha vist que té també efectes negatius, per la introducció de nous paràsits al medi natural, per la modificació genètica d'espècies a causa de la introducció d'individus híbrids o per la col·locació d'aquestes en llocs on habiten espècies semblants, i perquè hi ha vegades que es fa de forma quasi «industrial», cosa que perjudica la biodiversitat. A banda, les repoblacions no sempre tenen èxit, per la poca adaptació als mitjans naturals de les espècies i l'alta taxa de mortalitat els primers dies després del seu alliberament. Per tant, per obtenir un efecte positiu en les repoblacions i alliberaments és necessari que les espècies estiguin poc manipulades per l'home, que s'apliquin les mesures sanitàries adequades i es facin en les quantitats apropiades.

L'aprofitament de les espècies cinegètiques només serà sostenible si les captures representen una quantitat igual o inferior a la que es necessita perquè es torni a regenerar l'espècie. Si no es tenen en compte les variacions en abundància o en taxes de mortalitat pot existir una caça excessiva que afecti negativament les poblacions explotades.

Una conclusió de l'estudi és que cal un major control per part dels propis caçadors i de les administracions de les activitats de caça abusiva i de la furtiva, denunciant aquestes pràctiques per evitar la disminució de les poblacions cinegètiques.

Cal promoure la recerca d'alternatives de gestió cinegètica que permetin un aprofitament sostenible dels recursos naturals i que siguin acceptades per tots els grups d'interès (caçadors, conservacionistes i la societat en general).

De l'estudi també se'n desprèn que cal fer més difusió d'informació sobre l'activitat cinegètica, no tan sols per millorar la seva imatge i per al seu coneixement, sinó perquè les persones que desenvolupen aquesta activitat tinguin consciència de les mesures que cal prendre per mantenir la biodiversitat existent a Espanya. En aquest sentit, la formació que es pugui impartir als caçadors pot ser molt valuosa. Possiblement, l'Administració hauria de tenir un paper més rellevant en la protecció del medi i cal que s'estableixin mesures de cooperació entre totes les institucions i entitats implicades o relacionades (societats de caçadors, administracions, centres de recerca, associacions ecologistes, experts, etc.).

Conclusions

La conclusió més important que s'obté de tot l'estudi és que si la caça es gestiona d'una forma sostenible, aquesta pot tenir, fins i tot, un valor ecològic per al manteniment d'un equilibri en els ecosistemes que l'home mateix de vegades destrueix. Per això, cal fer una planificació i una gestió correctes i, alhora, respectuoses amb el medi ambient, i implantar sistemes de gestió cinegètica que siguin compatibles amb la conservació i l'aprofitament sostenible de les espècies de caça. En aquest sentit, la investigació cinegètica pot fer una aportació important a la creació de nous sistemes sostenibles.

Bibliografia

Llibres: – CASSINELLO ROLDÁN, J. *La caza como recurso renovable y la conservación de la naturaleza*. Madrid: CSIC / Catarata, 2013. – CONSULTORA KERÉTARO. *El libro blanco de la caza sostenible. El sector cinegético en el siglo XXI*. Madrid: Editorial Tébar Flores, 2015. – Documents i altres recursos en suport electrònic: – Legislació. Código de caza. Boletín Oficial del Estado. Actualitzat a 28 de setembre de 2015 [en línia]. <<http://www.boe.es/legislacion/codigos/>> – Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Generalitat de Catalunya. Consell de caça de Catalunya [en línia] <http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/medi-natural/casa-pescacontinental/casa/dar_consell_casa_catalunya/index.html>.